

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Johan Tore Rødland
Telefon: 51 56 89 38

Vår ref.: 2008/7401
Arkivnr.: 461.3

Deres ref:
Vår dato: 06.11.2008

Marine Harvest Norway AS - region sør (Ryfisk). Kontrollrapport.

Rapport nr.: 2008.128.I.MVARO.

Type kontroll: Inspeksjon

Informasjon om virksomheten:

Navn på virksomhet: Marine Harvest Norway AS – region sør (tidligere Ryfisk)	Organisasjonsnr.: 959 352 887
Postadresse: Hundsnes, 4130 Hjelmeland	Besøksadresse: Hundsnes, 4130 Hjelmeland
Utslippstillatelse: 29.11.2006	Bransjenr. (NACE-kode): 15.209
Risikoklasse: 4	Kommune/kommunenr.: Hjelmeland/1133
Kontrolldato: . 30.10.2008	Tidsrom for forrige kontroll: Ikke kontrollert

Tilstede under kontrollen:

Fra virksomheten: Per Magne Gabrielsen (fabrikksjef Ryfisk) Svein Hetlesæter (kvalitetsleder Ryfisk) Leif Nieuwejaar (prosj.leder anlegget Ryfisk)	Fra Fylkesmannen: Johan Tore Rødland, Kirsten Allred
---	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen.
Hovedtema for kontrollen var:

- Internkontroll (risikovurdering ytre miljø/avviksbehandling)
- Utslipp til vann
- Håndtering av farlig avfall

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket 2 avvik under kontrollen:

1. Virksomheten har mangelfull internkontroll
2. Virksomheten håndterer ikke sitt farlige avfall i samsvar med krav

Avvikene er beskrevet på side 4 - 5.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
Postboks 59	Lagårdsv. 78	51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
4001 Stavanger	Stavanger	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 59	Telefaks:
		51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

I tillegg ble det avdekket forhold under kontrollen som medførte følgende anmerkinger:

1. Virksomheten har ikke rapportert sine utslipp til Fylkesmannen.
2. Skum etter lossing av levende fisk inneholder synlig organisk stoff.
3. Lite egnet oppbevaring for kasserte lysstoffrør.
4. Virksomheten skiller ikke tilstrekkelig mellom produkter og avfall.

Anmerkingene er beskrevet på side 5 – 6.

Oppfølging etter kontrollen

Fylkesmannen pålegger virksomheten, **innen 1. februar 2009**, skriftlig å bekrefte at forholdene er brakt i orden og å redegjøre for de tiltak som er gjennomført for å rette **avvikene**. Dersom virksomheten ikke klarer å rette opp avvikene innen denne fristen, skal den redegjøre for årsaken og oversende oss en tidsfestet handlingsplan for retting av avviket. Denne planen skal oversendes oss innen samme frist (01.02.09).

Pålegget om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. Vedtaket kan påklages innen 3 dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.

Dersom Fylkesmannen ikke mottar den pålagte, skriftlige tilbakemeldingen innen gitt frist kan vi med hjemmel i forurensningslovens § 73 fatte vedtak om tvangsmulkt.

Vi ber virksomheten innen samme frist redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer som følge av **anmerkningene**.

Virksomheten må betale gebyr til statskassen for den gjennomførte kontrollen, jf. forurensningsforskriften, kapittel 39. Dette betyr at virksomheten skal betale 4.100 NOK i gebyr for denne kontrollen, jf. forskriftens § 39-6. Faktura med innbetalingsblankett vil ettersendes fra Statens forurensningstilsyn (SFT).

Rapport godkjent (dato):

Einar Haualand
fung.ass.fylkesmiljøvernssjef

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Bakgrunn

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for landbaserte fiskeforedlingsvirksomheter. Marine Harvest Norway AS (tidligere Ryfisk) fikk ny utslippstillatelse fra Fylkesmannen i Rogaland datert 29.11.2006 for produksjon av inntil 48.000 tonn fisk (næringskode 15.209). Virksomheten omfattes av IPPC-direktivet (IPPC-kategori 6.4b Annen virksomhet). Virksomheten har i brev av 04.08.06 oversendt Fylkesmannen en redegjørelse for hvordan den oppfyller kravene til BAT (Best Available Techniques). Kravene i henhold til IPPC-direktivet er innarbeidet i utslippstillatelsen.

Formålet med kontrollen har vært å verifisere at virksomheten etterlever kravene gitt i utslippstillatelse, lover og forskrifter. Kontrollen har omfattet temaene internkontroll (risikovurdering ytre miljø/avviksbehandling), utslipp til vann og håndtering av farlig avfall.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor Fylkesmannens forvaltningsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for bransjen virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*, av 06.11.1976, med senere endringer.
- *Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)*, av 01.06.2004, med senere endringer.
- *Farlig avfall*, kapittel 11, under *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*, av 01.06.2004, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Utslippstillatelse til Marine Harvest Norway AS datert 29.11.2006*.

Resultater fra kontrollen

Avvik:

Det ble funnet følgende avvik ved Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Virksomheten har mangelfull internkontroll

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5, annet ledd, punkt 6 og 7

Grunnlag for avviket:

- Virksomheten har ikke tilstrekkelig oversikt over sitt farlige avfall (punkt 6)

I forbindelse med befarings på anlegget, tok Fylkesmannen bilder av ulike produkter som virksomheten benytter i sin produksjon/vedlikehold av maskiner.

Produktet som vises på bildet under er Multi Super 5 av Novatio (bilde 1). I sikkerhetsdatabladet for dette produktet står det at både rester og tom emballasje er klassifisert som farlig avfall (punkt 13). Tilsvarende gjelder for produktene Novelec S og Novelec som er henholdsvis giftige og miljøskadelige (bilde 2).

Virksomheten skal ha oversikt over alt farlig avfall den genererer i sin produksjon eller i forbindelse med vedlikehold. Avfallet skal oppbevares forsvarlig, deklarereres og innleveres til et lovlig avfallsmottak.

Bilde 1: Multi super 5 av Novatio

Bilde 2: Novelec S og Novelec (eks. på farlig avfall)

Avvik 2: Virksomheten håndterer ikke sitt farlige avfall i samsvar med krav

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) Kapittel 11: Farlig avfall

Virksomheten har ikke fylt ut deklarasjonsskjema for farlig avfall (§11-12).

Virksomheten var ikke kjent med at deklarasjonsskjema for farlig avfall skal fylles ut ved levering av farlig avfall. Virksomheten er dermed ikke registrert med innlevert farlig avfall i Norbas (nasjonal database for innlevert farlig avfall), og kan heller ikke dokumentere at avfallet er blitt håndtert forskriftsmessig.

Anmerkninger:

Anmerking 1: Virksomheten har ikke rapportert sine utslipp til Fylkesmannen

Kommentarer:

Virksomheten skal i henhold til pkt 10 i utslippstillatelsen rapportere sine årlige utslipp til innen 1.mars året etter utslippsåret. Rapportering skal skje på standardiserte skjemaer som sendes ut av forurensningsmyndighetene.

Under kontrollen påpekte virksomheten at den aldri hadde fått tilsendt skjema for egenrapportering. Virksomheten tok 27.02.02 kontakt med Fylkesmannen per telefon vedrørende rapporteringsplikten, men mottok aldri rapporteringsskjema. Fylkesmannen hadde heller aldri etterlyst manglende rapportering.

Forholdet skyldes trolig at virksomheten er satt i risikoklasse 4 selv om det i utslippstillatelsen er satt krav til egenrapportering. Egenkontrollskjema sendes normalt ut bare til virksomheter som er satt i risikoklasse 3 eller høyere. Risikoklassen ble ikke endret i utslippstillatelsen av 29.11.06, som ivaretar virksomhetens krav i henhold til IPPC-direktivet.

Virksomheten kunne under tilsynet dokumentere at den hadde utarbeidet måleprogram i henhold til utslippstillatelsens pkt. 3.4. Fylkesmannen fikk også overlevert utskrift med resultater fra kvartalsvise prøver fra og med 2003. Utslippstillatelsens krav til målinger er dermed oppfylt, selv om resultatet ikke tidligere er rapportert til Fylkesmannen.

Anmerking 2: Skum etter lossing av levende fisk inneholder synlig organisk stoff.

Kommentarer:

Det fløt mye skum på sjøen fra returvannet etter lossing av levende laks inn på slakteriet. Det ble opplyst at dette returvannet ble pumpet direkte til sjø siden det kun inneholdt litt fiskerisp.

Bilde 3, tatt ca. 100 m fra lossepunktet (utenfor Rygro), viser tydelige spor av organiske partikler på flere av skumdottene.

Bilde 3: Skumdatter med organisk materiale.

Anmerkning 3: Lite egnet oppbevaring for kasserte lysstoffrør

Lysstoffrør oppbevares liggende i en stor kasse i virksomhetens etablerte miljøstasjon. Kassen er både for vid og for dyp til at man unngår å knuse lysstoffrør. Når lysstoffrørene knuses, frigjøres kvikksølv i rørene.

Anmerkning 4: Virksomheten skiller ikke tilstrekkelig mellom produkter og avfall

Produkter som ikke lenger er tenkt brukt, skal regnes som avfall. Eksempel på slikt avfall vises i bilde 3 under. Virksomheten har flere varer stående på lager, der det ikke klart fremkommer om varen skal regnes som et produkt eller er avfall.

Dersom det er tvil om hvordan avfallet skal avhendes, skal det deklarerer og leveres som farlig avfall. Virksomhet som besitter farlig avfall, har plikt til å levere dette til godkjent mottak minst en gang pr. år. Leveringsplikten gjelder ikke før den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kilo.

Bilde 3: Avfall lagret sammen med produkter.

Andre kommentarer:**Refusjonsordningen for spillolje**

Refusjonsordningen for spillolje gjelder ”brukt eller kassert smøreolje og hydraulisk olje, herunder motor- og girsmøreolje, industriell smøreolje, trafo- og bryterolje og olje drenert fra oljefiltre”¹. Det skal ikke blandes andre typer oljer eller andre kjemiske stoffer i refusjonsberettiget spillolje.

Bedrifter som genererer spillolje skal enten levere spilloljen enten til innsamlere som henter oljen hos bedriften eller levere den direkte til godkjent mottak. Ordningen skal bidra til at bedrifter kan få betalt for å levere refusjonsberettiget spillolje eller at en får hentet denne oljen gratis. Det er derfor viktig å holde refusjonsberettiget spillolje fraskilt fra annen spillolje. Hvilken ordning den enkelte avfallsprodusent kan få til, kan nok avhenge av størrelsen på leveransene, avstanden til mottaker og kvaliteten på oljen.

Andre oljerester kan leveres som spillolje (ikke refusjonsberettiget), mens rester av løsemidler og andre kjemiske stoffer med helse- og miljøfarlige egenskaper skal leveres og deklarerer som farlig avfall.

¹ Statens forurensningstilsyn: Refusjonsordningen for spillolje. Vilkår for refusjon/tilskudd for mottak av spillolje.

Produksjonsforhold

Marine Harvest Norway AS (tidligere Ryfisk) har 73 fast ansatte, og sysselsetter 90 årsverk. Det benyttes innleid arbeidskraft for å ta svingninger i produksjonen. Det benyttes 2 skift: 1 skift produksjon og 1 skift vasking. Anlegget er det største av de 2 eksisterende lakseslakteriene i Rogaland. Virksomheten mottar levende laks via brønnbåter fra oppdrettslokaliteter i Hordaland, Rogaland og Vest-Agder. De oppdrettsanlegg som leverer fisk til slakteriet er i hovedsak heleid av Marine Harvest Norway AS.

Virksomheten er sertifisert i henhold til miljøstandarden ISO 14001. Virksomheten har eget driftslaboratorium. Avskjær fra produksjonen pumpes i lukket transport til søsterbedriften Marine Harvest Ingredients AS (tidligere Rygro) for produksjon av lakseolje. Sjøldød fisk går til ensilering sammen med partikler og fett fra fettutskilleren. Ensilasjen hentes av Rogaland Pelsdyrfôrlag A/L.

Anlegget forventes å slakte 44.000 tonn i 2009. Virksomheten forventer å øke slaktemengden til ca.60.000 tonn innen 2012, samt øke filetandelen av produksjonen. Dette vil medføre overskridelse av produksjonsrammen i gjeldende utslippstillatelse, og vil dermed betinge at denne revideres. Vi vil derfor gjøre virksomheten oppmerksom på at saksbehandlingen kan ta noe tid, slik at en eventuell søknad bør sendes inn i god tid.

Støy

Virksomheten har tidligere hatt klager på støy fra naboer. Nærmeste nabo har fått dekket kostnader til ombygging av soverom. Virksomheten har planlagt ny vurdering av støyforholdene i 2010.

Risikoklasse

IPPC-virksomheter settes normalt i risikoklasse 3 eller høyere, og får da også automatisk tilsendt egenrapporteringsskjema (rapportering skjer via AltInn). Fylkesmannen vil i et eget brev varsle virksomheten om at det vil bli fattet vedtak om endring av risikoklasse.